

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО МОДУЛЮ «ІНФОРМАЦІЙНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ОСВІТИ» ДЛЯ КЕРІВНИКІВ ШКІЛ

*Л. М.Калініна, канд. пед. наук,
Інститут педагогіки АПН України*

Постановка проблеми. В Україні відбувається зміна суспільного устрою, об'єктивно зумовлена стійкою тенденцією переходу людства (з другої половини ХХ ст.) від індустріальної цивілізації до інформаційної, яка формує моделі науково-технічного та інноваційного розвитку держави.

Ефективність управління у галузі освіти значною мірою визначається кваліфікацією, управлінською культурою, професійною освітою керівників і зумовлює визначення змісту і структури підготовки та підвищення кваліфікації керівних кадрів у системі післядипломної педагогічної освіти. З огляду на соціальну значущість та актуальність проблеми, необхідність реалізації індивідуального, диференційованого підходів під час навчання зауважимо, що програмно-методичне забезпечення є дидактичним засобом професійної підготовки і фактором розвитку інформаційної культури та компетентності керівників шкіл.

Аналіз останніх досліджень. Розвиток теорії загального, освітнього та інформаційного менеджменту, засобів ІКТ, обґрунтування концепції управління інформаційними ресурсами зумовили важливий напрям наукових розвідок інформатизації управління освітою, що знайшов відображення в працях Б. Н. Андрушкова, М. Альберта, І. Ансоффа, Д. Бодді, В. Ю. Бикова, Дж. Вагнера, О. С. Віханського, А. М. Гуржія, Л. І. Даниленко, Дес Дерлоу, Ю. О. Дорошенка, Г. А. Дмитренка, М. І. Жалдака, В. Г. Кременя, Т. І. Лукіної, В. М. Мадзігона, В. І. Маслова, В. І. Третьяка, Ф. І. Хміля, Ф. Хедоурі та ін. Суттєво збагатили означену проблему фундаментальні праці провідних українських учених Н. М. Бібік, В. І. Бондаря, М. І. Бурди, Л. М. Ващенко, Г. В. Єльнікової, М. Б. Євтуха, В. І. Лугового, О. І. Ляшенка, В. С. Маслова, В. С. Пікельної, О. І. Пометун, Н. Г. Протасової, В. В. Олійника, О. Я. Савченко, Є. М. Хрикова та зарубіжних науковців – Г. В. Атамчука, М. Блауга, М. Вудхолла, В. Н. Волкової, С. О'Доннела, В. І. Кноррінга, Г. Кунца, М. Месаровича, М. Х. Мескона, В. Уайта, предметом вивчення яких були теоретичні основи модернізації соціально-педагогічних систем у галузі освіти, механізми та технології підвищення ефективності управління освітньо-інформаційними процесами. Результати педагогічних досліджень вітчизняних учених засвідчують, що управлінська діяльність керівника школи в сучасних умовах є полідіяльнісною, зміст якої виходить за межі педагогічних знань і потребує оволодіння інформаційним менеджментом, соціальною та правовою інформатикою, інформаціологією, знаннями й уміннями суміжних галузей наук з управлінням.

Аналіз результатів наукового доробку і практики управління сучасними ЗНЗ дозволив виявити соціально-педагогічні протиріччя, які породжують низку проблем теоретичного і практичного характеру, які гальмують розвиток загальної середньої освіти нової якості та впровадження новітніх ІКТ в управління ЗНЗ між:

- вимогами суспільства до підвищення ефективності управління в сфері освіти і наявним рівнем загальнодоступної інфраструктури, ступенем розробки інформаційних систем, ІКТ, автоматизованих систем управління (АСУ) та їх практичним використанням керівниками ЗНЗ;

- потребою в докорінній зміні характеру інформаційно-комунікаційної взаємодії та зв'язків між усіма суб'єктами управління різних ієрархічних рівнів, новими соціальними вимогами до професійної діяльності керівника ЗНЗ і недостатнім рівнем сформованості інформаційної культури;

- постійним виробленням нової інформації, інформаційних ресурсів, проникненням мережі Інтернет практично в усі сфери діяльності людини, швидкістю отримання та передачі інформації завдяки засобам ІКТ та можливостями її опрацювання керівниками ЗНЗ. Зазначене вище детермінує необхідність розробки програмно-методичного забезпечення «Інформаційного управління в сфері освіти», визначення педагогічно-доцільних методів, форм і технологій підготовки керівників.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Висвітлити структуру і загальні підходи до визначення змісту навчання керівників шкіл на прикладі модулю «Інформаційне управління в сфері освіти» у рамках проекту.

Основна частина. Програмно-методичне забезпечення «Інформаційне управління в сфері освіти» субкомпоненту 1.3 «Підвищення кваліфікації директорів шкіл» у рамках проекту «Рівний доступ до якісної освіти» (надалі Проект) включає навчальну програму, тематичний план, навчальний посібник, робочий зошит для слухачів, методичні рекомендації викладачам (майстер-тренерам) для пілотного навчання директорів шкіл. За рішенням Кабінету Міністрів України організацією щодо впровадження Проекту з листопада 2006 року є Міністерство освіти і науки України. Призначення Проекту полягає в реалізації Програми поетапного реформування освіти в Україні та забезпеченні підвищення кваліфікації директорів шкіл відповідно до базового стандарту професійної діяльності. Розроблені навчальна програма, план підготовки провідних викладачів (майстер-тренерів) для директорів шкіл є одним із результатів діяльності групи сприяння проекту, до якої входить автор статті.

Метою програми «Інформаційне управління в сфері освіти» є розвиток інформаційної культури тренерів у системі післядипломної педагогічної освіти, здатних моделювати та впроваджувати нові ідеї, інформаційні ресурси, інформаційні системи та процеси, концепції, інформаційний, системно-кібернетичний, культурологічний наукові підходи до ефективного управління освітніми організаціями, забезпечувати підвищення кваліфікації

керівників шкіл відповідно до сучасних соціальних потреб і замовлень суспільства і стати носіями прогресивних змін у освітніх інституціях. Програма структурно включає 12 навчальних модулів за такими напрямками як управління людськими ресурсами, інноваційний, інформаційний і фінансовий менеджмент.

Для розроблення програми групою сприяння були визначені та узгоджені наступні загальні підходи для її побудови в цілому та кожного її навчального модуля: визначення мети навчання кінцевих і проміжкових навчальних результатів у рамках кожного модуля у формі базових професійних компетенцій викладачів-тренерів; побудова навчальних модулів на основі структурно-логічних схем: мета навчання – завдання навчання – зміст навчання – технології навчання – результати навчання; програма – напрямок – модуль – тема; у межах кожного модуля мінімальною навчально-методичною одиницею є тема, яка реалізується завдяки раціональному та варіативному добору принципів, методів, форм і засобів навчання, форм контролю та самоконтролю; в основу розробки програми покладено принципи синергетики, дидактики, андрагогіки і технології навчання дорослих. Розроблені модулі є автономними структурними компонентами програми, пов'язаними у межах кожного напрямку навчання.

Інформаційний менеджмент як вид загального менеджменту почав формуватися за умов розвитку інформаційної цивілізації і зайняв належного місця в соціальній сфері, зокрема і галузі освіти. Застосування методу ключових слів для визначення знаходження терміна «інформаційний менеджмент» в мережі Інтернет і з'ясування його сутності, дозволяє зробити висновки, що формування в країні наукової галузі – інформаційного менеджменту, знаходить підтвердження в наявності 18 сайтів і 52 документів у ІПС «Rambler» та 1 сайті і 1 документі в ІПС «Google» станом на 5.05.2008 року, на яких репрезентований власне термін, а щодо інформаційного менеджменту в сфері освіти, то результати пошуку засвідчують про значно повільний його розвиток і запровадження в практику керівництва школами. Це зумовило необхідність розробки навчального модулю з означеного напрямку менеджменту.

Ми репрезентуємо термін «інформаційний менеджмент», як окремий напрям менеджменту освіти – науки про ефективне управління закладами і установами, що збагачується у методологічному й практичному вимірах теоретичним обґрунтуванням інформаційного субстрату процесу управління, електронним інформаційним ресурсом і продуктами, програмним забезпеченням управлінського та освітнього призначення; має свій науково-пошуковий простір, об'єкт і предмет дослідження, понятійно-категоріальний апарат та розкрита їх сутність. Поняття «інформаційне управління ЗНЗ» нами визначено як складний, багатогранний і нелінійний процес суб'єкт-суб'єктної, суб'єкт-об'єктної, об'єкт-об'єктної інформаційно-комунікаційної взаємодії та взаємозв'язку в просторі й часі на основі ІР, інформаційних процесів, НІТ; цілеспрямованим на організацію, проектування і координацію

програм, проектів, заходів щодо досягнення встановленої мети функціонування й розвитку. У цьому контексті інформаційне управління ЗНЗ детермінує використання керівниками в процесі діяльності автоматизованих інформаційно-довідкових систем (АІДС), автоматизованих інформаційно-пошукових систем (АПС), управлінських інформаційних систем (УІС), НІТ, Інтернет-технологій, телевізійно-супутникових мережевих технологій, кейс-технологій в поєднанні з телекомунікаційною підтримкою процесу управління, інформаційних ресурсів глобальної комп'ютерної мережі Інтернет; формування банків і БД; створення власних банків нормативно-директивної інформації, що утворені з гіпертекстових документів, тематично-орієнтованих баз даних тощо.

Розкриємо зміст і структуру програми навчального модулю «Інформаційне управління в сфері освіти», яка є складовою напряму «Управління людськими ресурсами» і розроблена у контексті європейський вимог до навчання дорослих. Зміст модуля відображає сучасні наукові підходи, концепції, теорії інформаційного менеджменту та соціальної й правової інформатики, інформаціології, основні терміни.

Навчальна програма модулю «Інформаційне управління у сфері освіти».

Актуальність модуля. Початок ХХІ ст. характеризується новими політичними, економічними, соціально-культурними умовами, в яких відбувається формування інформаційного суспільства, модернізація освіти та управління нею. Інформаційний ресурс, управління, комунікація, інформаційні вибухи, організація, інформаційна діяльність, інформаційне суспільство є характерними ознаками нової цивілізації – інформаційної.

Західні політологи, футурологи, соціологи вважають, що нині спостерігається стійка тенденція переходу людства до «інформаційного суспільства», в якому інформація й теоретичне знання є стратегічними ресурсами й найістотнішими цінностями. Межі інформаційного суспільства є надзвичайно актуальною темою сучасного західного технократизму (Р.Айріс, У.Дайзард, Ф.Джордж, Дж.Мартін, А.Турен). Популярною і впливовою нині є концепція постіндустріального суспільства американського філософа, професора Гарвардського університету Даніеля Белла. У його наукових працях «History of Marxion Socialism in the US», «The End of Ideology», «The Coming of Post – Industrial Society», «The Social Sciences sience the Second World War» висвітлюються складні й суперечливі проблеми сьогодення, зроблена спроба зазирнути в майбутнє інформаційне суспільство, яке буде добою постіндустріалізму, а цивілізація стане інформаційною. Інформаційне суспільство, як визначає Д.Белл, базується на якісно новій інфраструктурі – комунікативній (пошта й газети, телеграф і телефон, радіо і телебачення).

Розвиток науково-теоретичного знання, перегляд кардинальних наукових концепцій, поглядів і парадигм, зміна світоглядних і ціннісних орієнтирів, освоєння інформаційного ресурсу і формування нової інформативно компетентної людини, здатної жити й працювати в інформаційному суспільстві, репрезентує пріоритетність розвитку

інформатизації соціальної сфери, зокрема системи освіти. Інформатизація системи освіти має декілька напрямків: педагогічний – вивчення інформатики та інформаційних технологій як навчального предмета в інваріантній складовій навчального плану, Інтернет-навчання; інструментальний–інформаційна підтримка вивчення навчальних предметів; управлінський – створення і розвиток інформаційно-освітнього простору в навчальному закладі.

Дослідження інформаційного управління в сфері освіти в умовах розвитку інформаційного суспільства в Україні є новим напрямом наукових пошуків. Його актуальність зумовлена процесами демократизації українського суспільства, національною політикою розвитку інформаційного суспільства в Україні, що передбачає: «...перехід до пріоритетного науково-технологічного та інноваційного розвитку, впровадження ІКТ у всі сфери життєдіяльності суспільства і держави; створення інформаційної інфраструктури; створення електронних інформаційних ресурсів, які повинні використовуватися в інформаційному обміні; впровадження механізмів надання інформаційних послуг з використанням мережі Інтернет; усвідомлення змісту політики розвитку та становлення інформаційного суспільства в Україні керівниками ...усіх рівнів...» [6, с.3] й пошуками шляхів підвищення ефективності управління загальноосвітнього навчального закладу щодо забезпечення рівного права учнівської молоді на якісну освіту. Необхідною умовою здійснення такої національної політики має бути системне обґрунтування теоретико-методологічних засад інформаційного управління в сфері освіти та розробка науково обґрунтованої моделі системи інформаційного забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом, автоматизованої системи управління, механізмів і технологій реалізації інформаційних процесів, створення інформаційних ресурсів освітнього та управлінського призначення, що повинні відповідати загальним принципам Конституції України, принципам свободи створення, отримання, використання та розповсюдження інформації; об'єктивності, достовірності, повноти і точності інформації; гармонізації інтересів людини, суспільства, держави в інформаційній діяльності та нормам міжнародного права з питань розвитку інформаційного суспільства.

Актуальність визначається також необхідністю розвитку теорії інформаційного менеджменту, концепції «управління інформаційними ресурсами»; вдосконалення організації та автоматизації інформаційного забезпечення управління закладом, використання інформаційно-комунікаційних технологій. Про суспільну значущість тематики в умовах формування інформаційного суспільства та модернізаційних освітніх процесів у країні свідчить низка законодавчо-нормативних документів, прийнятих на державному рівні: Закон України «Про загальну середню освіту», Закон України «Про інформацію», Закон України «Про науково-технічну інформацію», Закон України «Про національну програму інформатизації», Положення «Про технічний захист інформації» в Україні, Положення «Про формування та виконання національної програми

інформатизації», Концепція інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл. У Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІ столітті підкреслено, що дослідницькі пошуки в даному напрямі мають стати важливим фактором у розв'язанні таких завдань, як інформатизація управління загальноосвітніх навчальних закладів, «налагодження високопрофесійного супроводу управлінських рішень, подолання розрізненості адміністративних даних» і потребують розробки нових підходів до їх розв'язання.

Знання та вміння щодо використання інформації та її різновидів, інформаційних управлінських систем, автоматизованих систем управління загальноосвітнім навчальним закладом, Інтернет-ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в професійній управлінській діяльності є базовими для керівника, що має здійснювати ефективне управління та забезпечувати якість освіти в нових умовах формування інформаційного суспільства.

Мета модуля

Метою навчання за модулем №6 «Інформаційне управління у сфері освіти» є опанування теоретико-методологічними та практичними основами інформаційного управління в сфері освіти, розвиток інформаційної культури та її базису – інформаційної компетентності у слухачів.

Завдання модуля:

- Ознайомити з основними поняттями інформаційного управління в сфері освіти та характеристиками інформаційного суспільства;
 - опанувати функціональною, атрибутивною, тезаурусною концепціями інформації щодо сутності, якісних ознак інформації та її ролі в управлінській діяльності керівника освітньої організації;
 - сформувати знання про зовнішні та внутрішні освітні Інтернет-ресурси, принципи їх створення, наповнення та використання в управлінні освітньою організацією;
 - ознайомити з особливостями, структурою, класифікацією управлінських інформаційних систем і концептуальними основами, змістом автоматизованої системи управління АСУ «Школа», «Дидакт» «Ефективна школа»;
 - ознайомити з авторським правом використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет.
- Сформувати вміння (навички):
 - самостійно знаходити та використовувати освітні Інтернет-ресурси в управлінській діяльності керівниками;
 - оцінювати Інтернет джерела за критеріями якісних ознак інформації для прийняття управлінських рішень та здійснення процесу управління ЗНЗ, створювати закладки та посилання на потрібні освітні ресурси, здійснювати навігацію у веб-просторі, зберігати знайдені в Інтернеті інформаційні ресурси на комп'ютері, користуватися віртуальними бібліотеками та енциклопедіями;

- використовувати метод ключових слів і конвент-аналіз, фрази під час пошуку інформаційних ресурсів в мережі Інтернет за допомогою різних пошукових систем, комбінувати умови пошуку та методи;
- копіювати текст, зображення, веб-адреси з веб-сторінок документів; зберігати веб-сторінки в заданому місці на комп'ютері в форматі txt, html, завантажувати текстові, графічні, відео-файли;
- створювати БД нормативно-правової інформації на основі використання Інтернет-ресурсів і ППС, ІДС.

Результати навчання:

Після успішного засвоєння модуля «Інформаційне управління в сфері освіти» напряму «Управління людськими ресурсами» слухачі повинні:

- знати:
 - основні засади інформаційного менеджменту, соціальної та правової інформатики, інформаціології, їх понятійно-категоріальний апарат;
 - філософсько-соціальні концепції феномену інформації та характерні ознаки інформаційного суспільства;
 - види, класифікації соціальної та управлінської інформації та їх роль в управлінській діяльності керівника освітньої організації;
 - сутність, змістове наповнення освітніх ресурсів Інтернету, принципи організації та їх використання;
 - різні способи підключення до мережі Інтернет окремого користувача, освітньої організації;
 - основні положення Закону України про авторське право, пов'язані з використанням Інтернет-ресурсів; правила користування Інтернет-ресурсами в процесі управління освітньою організацією;
 - види, структуру та класифікації управлінських інформаційних систем, їх призначення та технології використання.
- вміти:
 - визначати зміст і обсяг соціальної інформації різних видів за для ухвали та прийняття науково обґрунтованих рішень;
 - ідентифікувати види соціальної інформації та забезпечувати їх реалізацію у практичній діяльності;
 - оцінювати адекватність, достовірність, релевантність, своєчасність інформації в професійній діяльності;
 - володіти понятійно-категоріальним апаратом інформаційного менеджменту, соціальної інформації;
 - використовувати автоматизовані управлінські системи (АСУ) в професійній діяльності та управління освітньою організацією.

Навчальна стратегія курсу

Реалізація завдань модуля для досягнення результатів навчання здійснюється шляхом:

- розгляду навчального матеріалу на лекціях із комп'ютерними презентаціями, лекціях із використанням інтерактивних методів навчання, слайд-лекціях;
- самостійного вивчення слухачами навчального матеріалу на основі розробленого для модуля комплексу навчально-методичних матеріалів і консультування;
- виконання практичних завдань (мозковий штурм, диспут, аналіз управлінських ситуацій «case study», ділова гра, дискусія, тренінг), спрямованих на набуття слухачами вмінь і навичок на практиці застосовувати набуті теоретичні знання;
- участі слухачів у семінарських заняттях з метою розвитку стратегічного мислення, здатностей, якостей і професійно значущих рис, необхідних для використання компетентностей у професійній діяльності;
- проведення самотестування, тестування, а також підсумкового контролю після завершення вивчення тематики модуля; розробка та захист навчально-методичних матеріалів, інноваційних освітніх проектів із стратегічного управління освітньою організацією після завершення навчання;
- використання різноманітних технік, вправ, ситуацій з метою залучення слухачів до процесу аналізу управлінських ситуацій та відтворення власного досвіду.

Зміст навчального модуля побудовано таким чином, що вивчена теорія відразу ж закріплюється через практичні вправи. Навчання досвідом означає, що всередині групи кожний слухач має можливість поділитися своїм знанням і проблемами з іншими, а також попрацювати разом для знаходження ефективного управлінського рішення. Формування в групі атмосфери довіри є дуже важливим чинником для досягнення успіху й ефективності процесу навчання.

Тематичний план модуля

ТЕМА 1. Філософсько-методологічні основи загальнонаукового поняття «інформація»

- Сутність, характерні ознаки та роль інформаційного суспільства в сучасних умовах країни.
- Сутність, генеза, концептуальне визначення та характерні ознаки загальнонаукового поняття «інформація».
- Роль інформації та її використання в практиці управління освітніми системами.

ТЕМА 2. Соціальна інформація та її різновиди в управлінській діяльності керівника освітньої інформації.

- Сутність соціальної інформації.
- Різновиди соціальної інформації та її класифікації.
- Застосування різних видів інформації соціального спрямування в управлінській діяльності керівника освітньої організації.

ТЕМА 3. Зовнішні та внутрішні ресурси в управлінні освітньою організацією

➤ Сутність категорій «ресурси», «Інтернет-ресурси», «зовнішні ресурси», «внутрішні ресурси», їх каталогізація.

➤ Глобальна мережа Інтернет. Основні поняття Інтернету. Організація пошуку інформаційних ресурсів управлінського спрямування в Інтернеті.

➤ Використання Інтернет-ресурсів у процесі управління освітньою організацією та прийняття науково обґрунтованих рішень на їх основі.

ТЕМА 4. Сутність, структура, класифікація управлінських інформаційних систем і їх особливості

➤ Основні поняття, сутність і класифікація інформаційних систем.

➤ Управлінські інформаційні системи, їх компоненти, види, характеристики та класифікація.

➤ Концептуальні засади, зміст і структура автоматизованої системи управління АСУ «Школа».

Навчальні результати слухачів у межах модуля оцінюються на основі: поточного тестування; виконання практичних, самостійних завдань, підготовки презентацій, навчальних курсів; участі у лекціях, семінарських заняттях, тренінгах.

Зміст навчального посібника, робочого зошита для слухачів та методичних рекомендацій для майстер тренерів структуровані за темами і підтемами, визначеними у програмі навчального модулю, що логічно співвідносяться навчальними ситуаціями, вправами і завданнями робочого зошиту та інших модулів «Освітнього менеджменту». Робочий зошит для слухача структурно представлено такими складовими для кожної теми – план лекції з комп'ютерною презентацією, основні поняття теми, набір навчальних ситуацій, зорієнтованих на розвиток навичок роботи в групі, аналіз і трансформацію реальних ситуацій з практики роботи керівника школи; запитання для самоконтролю та самоперевірки, рекомендовану літературу.

Як приклад наведемо практичну складову теми 2 «Соціальна інформація та її різновиди в управлінській діяльності керівника освітньої інформації», що представлено навчальною ситуацією.

Навчальна ситуація «Інформація Касандри» (метод кейсів)

Мета: Визначення видів інформації, необхідних для ефективного здійснення управлінської діяльності керівника.

Ситуація. У теорії і практиці існують багато авторських класифікацій соціальної та управлінської інформації. Значний інтерес для практиків у сфері освіти і керівників має «інформація Касандри». Дослідник і письменник Лекс Ван Гунстерен пише про специфічний вид інформації, котрий здатен впливати на вищий менеджмент, і називає його «інформацією Касандри». З усього обсягу інформації, котра існує і пропонується керівнику, – пише Ван Гунстерен, – лише якась її частина необхідна для виконання поставлених завдань. «Цю інформацію можна назвати «використаною інформацією» – вона дотична до справи і важлива. Інший вид інформації, що не стосується предмета, але на який, однак, звертають увагу, він називає

«змішаною» (непевною) інформацією, оскільки вона стосується побічних деталей і розмиває предмет пізнання за крок до нього. І навпаки, третій вид – «інформація Касандри» – проходить непоміченою. Це інформація, що безпосередньо стосується суті справи, але якій не приділяють належної уваги: це ключові дані, на які не звертають уваги [1, с.115].

Назва цього виду інформації походить від імені дочки царя Трої – Пріама. У Касандру, за класичною легендою, закохався бог Аполлон і наділив її даром передбачення майбутнього. Коли ж вона відкинула його залицяння, взяти подарунок назад вже було неможливим, оскільки дар богів є вічним. Тоді Аполлон доповнив його – відтепер Касандру ніхто не хотів слухати, бо вважали її божевільною. За приклад можна навести застереження Касандрою троянців про подарунок афінян – дерев'яного коня («Троянський кінь»), яке її народ проігнорував, внаслідок чого місто було зруйновано.

Ван Гунстерен вважає, що існує декілька причин неухважного ставлення до «інформації Касандри»: керівники не мають достатнього доступу до інформації; інформація є надто загрозливою (наприклад, інформація про те, що війна з греками ще не закінчилася, була надто загрозливою для троянців – і вони відкинули її) – [1, с.115]. Мораль цієї історії для керівників, які приймають рішення, цілком прозора. Пам'ятати треба про всі види інформації і не забувати про «інформацію Касандри», яка часто є першим попередженням про те, що справа є невідкладною.

Проблема

Керівник освітньої організації в процесі управлінської діяльності використовує усе розмаїття видів інформації соціального спрямування для ухвали та прийняття науково обґрунтованих рішень. Чим Він керується під час добору певного її виду та як визначає? Який вид інформації, з Вашого погляду, найкращий для ухвали рішень?

Основні питання

1. Яким видам інформації соціального спрямування Ви надаєте перевагу і чому?
2. Чи є наша інформація неупередженою, і як ми можемо компенсувати можливу упередженість?
3. Які види інформації Ви використовуєте при прийнятті стратегічних, тактичних і оперативних рішень, чи таких, які поєднують елементи усіх названих вище рішень?
4. Які види інформації Ви використовуєте при прийнятті рішень і які стосуються людських, енергетичних, інформаційних ресурсів і грошей?
5. Якими критеріями відбору Ви керувалися?
6. Яким видам інформації Ви надаєте перевагу і чому? Назвіть управлінські рішення з досвіду Вашої практичної діяльності, які Ви ухвалили на їх основі та обґрунтуйте чому?
7. Наведіть реальні приклади «інформації Касандри» з Вашого досвіду, тобто коли справа ставами невідкладною?
8. Наскільки легко ви зможете впоратися з проблемами, якщо лихо таки трапиться?

9. Чи не випускаєте Ви з поля зору що-небудь дійсно важливе?

10. Якою є найгірша ситуація у Вашій професійній діяльності, що може статися?

Методичні рекомендації для викладача вміщують поради щодо викладання означених модулів, визначення обсягів і характеру завдань, які виносяться для практичної та самостійної роботи, технологій проведення практичних занять різних форм.

Висновки. Реалізація програмно-методичного забезпечення «Інформаційного менеджменту у сфері освіти» у рамках проекту дозволить вирішенню наступних актуальних проблем у системі післядипломної педагогічної освіти: запровадити інноваційні підходи для підвищення кваліфікації керівників; сприяти впровадженню ринкових механізмів у систему управління загальноосвітнім навчальним закладом як освітньою організацією; формуванню нової генерації викладачів – тренерів для директорів шкіл; розробити нове ресурсне забезпечення управління діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів; сприяти синергії науково-теоретичних знань з теорій управління освітніми організаціями, філософії освіти, соціальної інформатики, кібернетики, освітнього менеджменту, управління інноваціями, кваліметрії та інформаційного менеджменту; трансформувати сучасні наукові знання з різних галузей соціальних наук в практичну управлінську діяльність керівних кадрів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дес Дерлоу. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень: Пер. з англ. - К.: Всеуито, Наукова думка, 2001. – С. 107–108.
2. Дорошенко Ю. О. Дистанційне навчання: структурно-функціональний підхід (на прикладі курсу «Інформатика. Інформаційні технології») // Освіта і управління. – 2003. – Т. 6. – Ч. 1. – С. 145–154.
3. Дорошенко Ю. О. Достовірність комп'ютерного тестування :навчал.-методичний посібник / За ред Ю. О. Дорошенка.–К.:Педагогічна думка», 2007.–176 с.
4. Дорошенко Ю. О. Перспективна модель шкільної інформативної освіти //Педагогічна і психологічна науки в Україні: зб. наук.пр. до 15-річчя АПН України у 5 томах./Том. 2. Дидактика, методика, інформаційні технології.–К.: «Педагогічна думка»,2007. –С. 286–302.
5. Дорошенко Ю. О. Програма навчального курсу «Інформаційні технології у навчальному процесі та при опрацюванні результатів педагогічного експерименту»: Для аспірантів та здобувачів. – К., 2000. – 14 с.
6. Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації»// Відомості Верховної Ради. – 1998. – № 2728. – С. 182.
7. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015роки» Урядовий кур'єр «орієнтир»,2007.–№ 6.–С. 2–4.
8. Калініна Л. М. Система інформаційного забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом: Монографія. – Київ - Херсон: Айлант, 2005.– 275с.
9. Калініна Л. М. Інформаційне управління загальноосвітнім навчальним закладом:системи, процеси, технології: Монографія. – Київ:Інформатодор, 2008. – 472 с.
10. Макр Е. Генсон. Керування освітою та організаційна поведінка / Переклад з англ. Х.Проців. - Львів: Літопис, 2002. – 384 с.

11. Михайлов В. С., Билецкий О. Б. Основы построения и проектирования автоматизированных систем управления в строительстве. – К., 1984. – 392 с.

В статье раскрыты общие подходы к конструированию содержания и структуры образовательного менеджмента в рамках проекта, стратегии обучения руководителей школ на примере учебного модуля «Информационное управление в сфере образования».